

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Jevrejima 8,1.2

Osnova proučavanja: 2. Mojsijeva 25,8.9.40; Jevrejima 8,1-6; Matej 25,1.10; Danilo 7,9.10; Jevrejima 8,1-5; Jevrejima 9,23-28; Otkrivenje 11,19; Jevrejima 10,16; 3. Mojsijeva 16,21.29.34; 3. Mojsijeva 23,26-32

Uvod: Tema Svetilišta je toliko istaknuta i u Starom i u Novom zavetu da je prosto zapanjujuće kad uvidimo da su mnogi hrišćani tokom skoro dva milenijuma izgubili iz vida učenje o nebeskoj Svetinji. Adventisti su shvatili da učenje o nebeskoj Svetinji nije samo važno biblijsko učenje, već je to centralno načelo biblijske teologije koje povezuje druga učenja. Ova učenja uključuju:

- učenje o Bogu, Njegovom karakteru, stvaranju, delu i vladavini;
- učenje o poreklu zla i o Velikoj borbi;
- učenje o Hristu, Njegovom prvom dolasku na Zemlju, Njegovom ovaploćenju, životu, službi, smrti, vaskrsenju i vaznesenju;
- učenje o spasenju u Hristu;
- učenje o poslednjim događajima, drugom Hristovom dolasku, konačnom sudu i obnavljanju svega;
- učenje o Crkvi, posebno o Crkvi ostatka u poslednje vreme, pre drugog Isusovog dolaska.

Najduže biblijsko proročanstvo — 2300 godina iz Danila 8,14 — tiče se nebeskog Svetilišta i Velike borbe. Ovo proročanstvo nas upoznaje i sa napadom na nebesku Svetinju i sa njenim očišćenjem na dan Božjeg suda i prilikom obnavljanja svega. Međutim, adventisti ne misle da je ovo proročanstvo puka apstrakcija i bez osnova ili ispunjenja u stvarnosti. Umesto toga, njihovo je tumačenje da se ovo proročanstvo ispunilo u istoriji, počev od sredine 19. veka, godine 1844. Ispunjenje ovog proročanstva poziva sve ljude koji žive u ovim vremenima iskušenja da prihvate Isusovo pomirenje za svoje grehe pre kraja Njegove zastupničke službe u nebeskoj Svetinji.

Ispunjenje proročanstva o 2300 dana posebno je važno za adventiste jer razumeju da ih je Bog pozvao kao svoju Crkvu ostatka da najave svetu ispunjenje ovog proročanstva, Isusov povratak i skori završetak Velike borbe. Dakle, poruka proročanstva o 2300 dana predstavlja samu suštinu „večnog jevanđelja“ (Otkrivenje 14,6). Dobra vest u kontekstu poruka tri anđela jeste poslednji Božji poziv na ljubav čovečanstvu. Bog poručuje grešnicima na Zemlji da se obrate Njemu kako bi bili spaseni Isusovom krvlju i Njegovim posredovanjem u nebeskoj Svetinji.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe dve glavne teme:

1. Zemaljska Svetinja u Starom zavetu nije bila samo deo kulture Izraela; ona je pre svega ukazivala na nebesko Svetilište i Isusovu službu u ime čovečanstva.

2. Kao takva, nebeska Svetinja ima središnji značaj za sveopšte i večno jevanđelje, za spasenje čovečanstva i za misiju Crkve.

Drugi deo: tumačenje

Zapečaćenje proročanstva o 2300 godina

Prvi i drugi Isusov dolazak usko su povezani sa Svetinjom, zemaljskom i nebeskom. Kada su Marija i Josif doneli Isusa u Hram u Jerusalimu, Simeon i Ana su tamo služili Bogu (Luka 2,25-38). Znali su da će Mesija doći u Hram. Iz tog razloga, Luka izveštava da je, čekajući ispunjenje Božjeg obećanja o prvom Mesijinom dolasku, Simeonu „kaza [...] Duh te dođe u crkvu“ da sretne Isusa (Luka 2,27), a proročica Ana „ne odlažaše od crkve“ (Luka 2,37).

Najduže biblijsko proročanstvo, ono o 2300 godina (Danilo 8,14), bilo je usredsređeno na nebesko Svetilište (Danilo 8,10-12). Ovo proročanstvo je „zapečaćeno“ ili potvrđeno (Danilo 9,24) prvim Isusovim dolaskom u zemaljski Hram. Nakon što je primio proročanstvo o 2300 godina, Danilo se „čudio viziji, ali niko nije mogao da je objasni“ (Danilo 8,27, Novi prevod kralja Džejmsa). Nemajući objašnjenje za ovu viziju nekoliko godina, Danilo se usredsredio na podatke koje je imao pri ruci – na Jeremijino proročanstvo o 70 godina opustošenja Jerusalima (Danilo 9,2; uporedi sa Jeremija 25,11.12).

Danilo se molio da se Bog umeša kako bi ispunio Jeremijino 70-godišnje proročanstvo, moleći Svevišnjeg da otkupi svoj narod (Danilo 9,3-19) i da „obasja licem svojim opustelu svetinju svoju“ (Danilo 9,17). Na Danilovu radost, Bog je poslao „čoveka Gavrila“ da ga pouči (Danilo 9,21.22). Međutim, Gavrilo se nije odmah usredsredio na to da odgovori na Danilovu molitvu o Jeremijinom 70-godišnjem proročanstvu. Umesto toga, Gavrilo je podstakao Danila da obrati pažnju na poruku i „razume viziju“ (Danilo 9,23). Očigledno je reč o viziji koja je opisana u Danilu 8,14, jer Gavrilo ne govori o 70 doslovnih nedelja, već o 70 proročkih nedelja (Danilo 9,24) ili 490 godina. 490 godina se moglo „odrediti“ ili oduzeti samo od 2 300 godina u Danilovoj viziji (Danilo 8,14) — ne od 70 godina u Jeremijinom proročanstvu. Ovim proračunom Gavrilo je otkrio i događaj koji je označio početak 70 proročkih nedelja, a samim tim i 2300 godina. Ovaj događaj je bio izdavanje dekreta o obnavljanju i ponovnoj izgradnji Jerusalima (Danilo 9,25), koji se dogodio 457. p. Hrista. Dakle, proročanstvo o 70 proročkih nedelja je podskup, ili prvi deo, proročanstva o 2300 godina; dva perioda čine jedno veliko proročanstvo.

Ovde Gavrilo konačno odgovara na Danilovo pitanje i molitvu o obnovi i ponovnoj izgradnji Jerusalima (Danilo 9,25), Božje „svete gore“ (Danilo 9,20). Međutim, Gavrilo odmah objašnjava da je ovo ispunjenje Jeremijinog proročanstva o 70 godina samo početak mnogo dužeg proročanstva. To jest, to je početak 70 proročkih nedelja, a zatim početak još dužeg proročanstva — 2300 godina.

Iz tog razloga, zadržavajući pažnju na ovom većem proročanstvu, Gavrilo je dalje objasnio Danilu da će ovih 70 proročkih nedelja, ili 490 doslovnih godina, biti „određeno“ ili odvojeno za „tvoj narod i tvoj sveti grad“ (Danilo 9,24) sa posebnom namenom: „do kneza pomazanika“ (Danilo 9,25).

Kraj ili cilj ovih 490 godina bio je prvi dolazak Mesije. Gavriilo je objasnio da cilj Mesije treba da bude „da okonča greh, da iskupi krivicu, da donese večnu pravdu [...] i da pomaže svetinju nad svetinjama“ (Danilo 9,24, Nova američka standardna Biblija). U sedamdesetoj proročkoj nedelji, Mesija će „potvrditi zavet sa mnogima za jednu nedelju, ali će sredinom nedelje zaustaviti žrtvu i prinos od žita“ (Danilo 9,27, Nova američka standardna Biblija). Jedino verodostojno ispunjenje za sve ove događaje bilo je u žrtvovanju Isusa, „kneza pomazanika“ (Danilo 9,25) i "Jagnjeta Božjeg koje uze na se greh sveta" (Jovan 1,29), koji „će biti odsečen i neće dobiti ništa“ (Danilo 9,26, Nova američka standardna Biblija).

Dakle, proročanstvo o 70 nedelja predstavlja prvi deo proročanstva o 2300 godina. Možemo biti sigurni da se proročanstvo o 2300 godina i o očišćenju Svetinje ispunilo 1844. godine, jer se proročanstvo o 70 sedmica (Danilo 9,24-27) s tačnošću ispunilo žrtvom Mesijinom i smrću sredinom sedamdesete nedelje, 31. godine nove ere. Pored toga, na isti način na koji se ispunilo proročanstvo o 70 nedelja u Mesijinoj žrtvenoj smrti u odnosu na zemaljsko Svetilište, proročanstvo o 2300 godina je trebalo da se ispuni Mesijinim očišćenjem nebeske Svetinje. Slično tome, dva dela proročanstva su povezana sa dva Mesijina dolaska: kraj perioda od 70 nedelja odnosi se na Hristov prvi dolazak, dok se kraj 2300 godina odnosi na Njegov drugi dolazak.

Kako se izgubilo učenje o Svetinji

Svetište je jedna od najistaknutijih tema i učenja u Svetom pismu. Biblija opisuje dve svetinje, zemaljsku i nebesku. Oba svetilišta otkrivaju temeljne aspekte Božjeg karaktera, Velike Borbe i spasenja. Dakle, dve svetinje služe kao mesto Božjeg javljanja Njegovom narodu, Njegovog prebivanja među njima i Njegove vladavine nad njima. U Svetinji se Bog susreo s Izrailjem, i oni su Mu odgovorili s obožavanjem. Na isti način, nebesko Svetilište služi Božjem carstvu na kosmičkom nivou. Na tom centralnom mestu Bog je postavio svoj presto. On se otkrio stanovnicima svemira, vršeći svoju suverenu vlast nad njima i zadovoljavajući njihove potrebe.

Međutim, kada je greh ušao u svemir, nebeska Svetinja je preuzela spasonosnu funkciju, sa svojim žrtvenim i posredničkim službama. Dakle, dve svetinje nisu odvojene, što znači da su usko povezane tipološkim odnosom; drugim rečima, zemaljsko Svetilište je izgrađeno s izričitim ciljem da otkrije, pokaže i objasni značenje i ulogu nebeskog Svetilišta.

Imajući na umu ovo shvatanje temeljne uloge Svetinje u Božjem carstvu, ne možemo a da ne primetimo da je njegovo prisustvo nemoguće ne primetiti u Svetom pismu. Naprosto zapanjuje kako su baš hrišćani hiljadama godina bili u neznanju o značaju nebeske Svetinje. Kako je takav previd uopšte bio moguć?

Adventisti ukazuju na dva glavna činioca koji su doveli do izopštavanja učenja o Svetinji iz hrišćanske teologije. Prvo, s obzirom na značaj nebeske Svetinje za spasenje, očigledno je da bi đavo učinio sve što je moguće da zamagli, ili čak poništi, biblijsko učenje o nebeskoj Svetinji. Tako ljudi neće saznati istinu o Bogu, o Hristovoj žrtvi i o Njegovom neprekidnom posredovanju u nebeskoj Svetinji za naše spasenje.

Kosmički dualizam

Kako je ovo učenje sakriveno od hrišćanskog sveta? Odgovor na ovo pitanje jasno usmerava naše razmatranje ka drugom glavnom činiocu – konceptu dualizma. Tokom prvih vekova svoje istorije, hrišćanstvo je asimilovalo grčku filozofiju sa njenim

temeljnim konceptom dualizma. Prema ovom konceptu, celokupna naša stvarnost je podeljena na dve sfere: zemaljsku i nebesku. Međutim, ove dve sfere su radikalno i suštinski različite. Dok je zemaljska sfera materijalna, vremenska i prostorna, nebeska je nematerijalna, vanvremenska i neprostorna. Drugim rečima, u nebeskoj sferi ne postoji fizičko postojanje ili lični odnos. Pošto ne postoji komunikacija ili odnos između ove dve sfere, smatralo se da je jedini način na koji ljudi mogu da prodru u nebesku sferu bekstvo od bilo kakve veze sa zemaljskim postojanjem, što znači da tada ljudi prestaju da postoje kao celovita ljudska bića i nekako nadživljuju kao bestelesne duše ili umovi koji ne doživljavaju vreme i prostor. Očigledno, ovakav pogled na svet je moguć samo ako se prihvati koncept da ljudi imaju fizičko telo i besmrtnu, potpuno autonomnu dušu. Kada su rani hrišćani usvojili ovaj pogled na svet, nisu mogli da zamisle doslovno svetilište na nebu. Čak im je bilo teško da zamisle nebo kao bukvalni prostor, a kamoli da se Isus u ljudskom telu uzdiže u ovaj prostor. Iz tog razloga, kada su rani hrišćani u Svetom pismu čitali o nebeskoj Svetinji, oni su je jednostavno alegorizirali ili produhovili i zaključili da se izraelsko Svetilište odnosi na crkvu. Govoriti o doslovnom Svetilištu na doslovnom nebu nije izgledalo „dostojno“ „uzvišene“ teologije.

Istina, rani i srednjovekovni hrišćani su povlačili paralelu između žrtvenog sistema Svetilišta i Hristove smrti. Ipak, zbog uticaja grčke filozofije, ovi rani hrišćani nisu mogli pravilno da pojme Hristovo posredovanje za čovečanstvo u doslovnom nebeskom Svetilištu. Iz tog razloga, Rimokatolička crkva je Hristovu posredničku službu primenila na Crkvu i njeno sveštenstvo. Tragična je činjenica da je ova uzurpacija Hristove posredničke službe u nebeskoj Svetinji navela Crkvu da potkopa čak i Hristovu žrtvu. Međutim, Bog je delovao kroz protestantsku Reformaciju kako bi svoj narod ponovo usmerio na doslovno iščitavanje Biblije i, preko adventističkog pokreta, ponovo otkrio biblijsko učenje o nebeskoj Svetinji u proročanstvima i u Poslanici Jevrejima.

Dakle, uloga nas adventista sedmog dana jeste da se čuvamo od kompromitovanja Reči Božje i da pozovemo i hrišćane i svet da usredsrede pažnju na Hristovu žrtvu na zemlji i Njegovo posredovanje u nebeskoj Svetinji. (Za dalju diskusiju videti Anhel Manuel Rodrigues, „The Heavenly Sanctuary“, str. 381, 382, 403-406)

Treći deo: primena na život

1. Razmislite o shvatanju sveštenstva u vašoj kulturi. Kako se ovaj koncept može porediti sa biblijskim konceptom? Kako biste mogli da koristite lokalni koncept sveštenstva da drugima prenesete Isusovo sveštenstvo?
2. Razmislite o poimanju suda u vašoj kulturi ili zemlji. Koliko je ovakvo shvatanje suda slično ili različito sa biblijskim pojmom suda? Kako biste ljudima iz vaše kulture mogli objasniti biblijsko shvatanje suda?